

The Relationship Between the Level of Self-Separation and Self-Esteem with the Formation of Identity in Adolescent Female Students with Regard to the Mediating Role of Family Cohesion

**Ebrahim
Namani***

Corresponding Author, Associate Professor of Counseling, Faculty of Literature and Humanities, Department of Educational Sciences and Psychology, Hakim Sabzevari University, Sabzevar, Iran. E-mail: a.namani@hsu.ac.ir

**Narjes
Sharbati**

M.Sc. in Family Counseling, Bayhaq Institute of Higher Education, Sabzevar, Iran. E-mail: nargessharbati1981@gmail.com

Abstract

The present study was conducted with the aim of investigating the mediating role of family cohesion in the relationship between the level of self-separation and self-esteem with identity formation. The present research method was descriptive and correlational type. The statistical population of this research included all female high school students in Sabzevar city in the academic year of 2023-2024. 140 students from the mentioned society were selected as the sample of the research by available sampling method. The data collection tool was Drake's self-differentiation questionnaire (shortened form), Rosenberg's self-esteem scale, Berzonsky's identity styles questionnaire and Samani's family cohesion questionnaire. Pearson statistical method and structural equations were used to analyze the data. The results of the Pearson correlation test showed that the relationship between the components of self-separation and self-respect with identity formation is significant (P -value < 0.05). Also, the results of the structural equation test showed that the mediating role of family cohesion in the relationship between self-separation and self-respect with identity styles is significant (p -value < 0.05). According to the results of the research, it can be concluded that strengthening family cohesion is an efficient method to increase the level of self-separation and self-respect in order to form a normal identity style in teenagers.

Keywords: family cohesion, self-separation, self-esteem, formation of identity

Cite this Article: Namani, E., & Sharbati, N. (2025). The Relationship Between the Level of Self-Separation and Self-Esteem with the Formation of Identity in Adolescent Female Students with Regard to the Mediating Role of Family Cohesion. *Educational Psychology*, 21(78), 115-137. <https://doi.org/10.22054/jep.2025.84581.4144>

© 2016 by Allameh Tabataba'i University Press
Publisher: Allameh Tabataba'i University Press

Introduction

One of the key tasks of development in adolescence is the creation of a coherent identity (Branje, 2022). Haag et al (2022) stated in a study that identity formation during adolescence is one of the primary tasks of psychosocial development. One of the factors affecting identity formation in adolescents is self-esteem; as van Tuijl et al (2020) and Mousavi et al (1402) stated, self-esteem is defined as individuals' subjective assessment of their own competence as a human being and is considered one of the most important factors protecting adolescents' mental health and a desirable and coherent identity style. In addition to the self-esteem component that affects identity formation, it seems that the self-segregation component also affects identity formation; in this regard, it should be said that acquiring identity is one of the most important developmental challenges that prepares adolescents to enter the next stages of development, and in the meantime, having appropriate levels of self-segregation accelerates the process of forming a healthy identity style (Rahimkhanli et al., 2020). Given the impact of self-esteem and self-segregation on identity formation in adolescents, the researcher is looking for a factor that can mediate the relationships between the aforementioned factors.

Literature Review

Theoretical foundations regarding the relationship between the level of self-differentiation and self-esteem with identity formation in adolescent female students were limited with respect to the mediating role of family cohesion. However, studies by Ding et al (2024), Rivnyák et al (2022), and Eliasi et al (2010) found the role of family cohesion and close relationships between members with the formation of identity styles. A review of two studies showed that family cohesion and family functioning have a positive and significant effect on self-differentiation (Shafiee et al, 2022; Dolz-Del-Castellar & Oliver, 2021). In support of these two studies, the results of the study by Shafiee et al (2022) showed that cohesive, flexible, and highly interactive families have a high ability to solve problems, establish effective intimate relationships with family members, encourage and motivate children to express themselves, and thus family members have independent decision-making and precise and specific determination of their roles and duties. In addition, the results of a study showed that family cohesion, and consequently the strengthening of the perception of competence, leads

to increased self-esteem (Németh & Bernáth, 2022). In this regard, Hong et al (2015) stated that families with reasonable levels of cohesion, which are usually characterized by emotional bonding, support, and warmth, may provide an environment that supports the development of genuine self-esteem.

Methodology

This research is considered a basic research in terms of its purpose and is descriptive and correlational in terms of its method. The statistical population includes all female high school students in Sabzevar city in the academic year 2023-2024, of which 140 people were selected as a sample using the convenience sampling method. Given that the SmartPLS statistical software is not sensitive to low sample sizes, this software was used to analyze the data. It should be noted that for data collection, necessary permits were first obtained from the security and administration of the non-governmental, non-profit higher education institution of Bayhaq. Then, the researchers of the present article, after introducing themselves and their goals, began distributing questionnaires in girls' high schools in Sabzevar.

Conclusion

Cohesive, flexible, and highly interactive families have a high ability to solve problems, establish effective intimate relationships with family members, encourage and persuade, and encourage children to express themselves, and thus family members have independent decision-making and precise and specific determination of their roles and duties. As a result, it can be expected that with increasing family functioning and cohesion, the level of children's self-differentiation increases. A sense of inner content, a sense of uniqueness, a sense of one's boundaries, a sense of coherence, a sense of continuity in time, and a sense of value are all concepts of self-differentiation that affect identity formation. Considering the above, it can be concluded that family cohesion provides the basis for the formation of self-differentiation, and self-differentiation also provides the process of forming identity styles; as a result, it can be said that family cohesion has a mediating role in the relationship between self-differentiation and identity formation. It should also be added that students who have cohesive families may be less threatened by potential failure than their peers. Furthermore, unlike in dysfunctional families, independence is encouraged in families with

balanced cohesion. As a result, students in cohesive families may be less likely than their peers to be overly dependent on parental responses or to experience self-doubt. In this regard, Hong et al (2015) suggested that families with reasonable levels of cohesion, typically characterized by emotional bonding, support, and warmth, may provide an environment that supports the development of genuine self-esteem. Therefore, it can be said that individuals who experience high levels of support in their families have higher levels of self-esteem than their peers. In short, the more cohesive the family and the more the adolescent enjoys a sense of self-worth (self-esteem), the more likely the adolescent will be to acquire a balanced identity. Self-esteem as an internal resource and family cohesion as an external resource are related to the formation of identity styles, and family cohesion strongly affects the process of identity formation in adolescents (Rivnyák et al, 2022). Therefore, it can be said that family cohesion plays a mediating role in the relationship between self-esteem and identity styles.

Acknowledgments

The authors of this article would like to thank all female students participating in the present study as well as the principals of girls' schools in Sabzevar city for their cooperation in distributing the questionnaires.

رابطه سطح تفکیک خود و احترام به خود با شکل‌گیری هویت در دانش‌آموزان دختر نوجوان با توجه به نقش واسطه‌گری انسجام خانواده

ابراهیم نامنی *

نویسنده مسئول، دانشیار مشاوره، گروه علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه حکیم سبزواری، سبزوار، ایران. رایانامه: a.namani@hsu.ac.ir

نرجس شربتی

کارشناس ارشد، گروه مشاوره خانواده، مؤسسه آموزش عالی بیهق، سبزوار، ایران. رایانامه: nargessharbati1981@gmail.com

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش میانجی انسجام خانواده در رابطه سطح تفکیک خود و احترام به خود با شکل‌گیری هویت انجام شد. روش پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش، شامل تمامی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی شهر سبزوار در نیم سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بود. از بین جامعه مذکور ۱۴۰ دانش‌آموز به‌عنوان نمونه‌ی پژوهش به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه خودتمایزیافتگی (فرم کوتاه شده) دریک، مقیاس احترام به خود روزنبرگ، پرسشنامه سبک‌های هویت برزونسکی و پرسشنامه انسجام خانواده سامانی بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها، از روش آماری پی‌رسون و معادلات ساختاری استفاده شد. نتایج آزمون همبستگی پی‌رسون نشان داد که رابطه مؤلفه‌های تفکیک خود و احترام به خود با شکل‌گیری هویت معنی‌دار است ($P\text{-value} < 0/05$). همچنین نتایج حاصل از آزمون معادلات ساختاری نشان داد، نقش میانجی انسجام خانواده در رابطه تفکیک خود و احترام به خود با سبک‌های هویت معنی‌دار است ($p\text{-value} < 0/05$). با توجه به نتایج پژوهش می‌توان این‌گونه نتیجه گرفت که تقویت انسجام خانواده یک روش کارآمد برای افزایش سطح تفکیک خود و احترام به خود به‌منظور شکل‌گیری سبک هویت بهنجار در نوجوانان است.

کلیدواژه‌ها: انسجام خانواده، تفکیک خود، احترام به خود، شکل‌گیری هویت

استناد به این مقاله: نامنی، ابراهیم، و شربتی، نرجس. (۱۴۰۴). رابطه سطح تفکیک خود و احترام به خود با شکل‌گیری هویت در دانش‌آموزان دختر نوجوان با توجه به نقش واسطه‌گری انسجام خانواده. فصلنامه روان‌شناسی تربیتی، ۲۱(۷۸)، ۱۱۵-۱۳۷.

<https://doi.org/10.22054/jep.2025.84581.4144>

مقدمه

یکی از وظایف کلیدی رشد در نوجوانی، ایجاد یک هویت منسجم و پایدار است (Branje, 2022). در این دوره، نوجوانان با بازاندیشی نسبت به نقش‌ها و ارزش‌هایی که در کودکی آموخته‌اند، تلاش می‌کنند بفهمند که چه کسی هستند و چه مسیری را باید برای آینده خود انتخاب کنند (Branje et al., 2021). به باور Haag و همکاران (2022) شکل‌گیری هویت در نوجوانی، یکی از وظایف بنیادی رشد روانی-اجتماعی محسوب می‌شود. نظریه‌ی سبک‌های هویت Berzonsky and Kinney (2019) به‌عنوان چارچوب نظری اصلی پژوهش حاضر مطرح است. در این نظریه، هویت به‌عنوان یک فرایند پردازش اطلاعاتی خودارجایی در سه سبک اطلاعاتی (فعالانه و کاوشگرانه)، هنجاری (تبعیت از ارزش‌های مرجع) و اجتنابی (تعویق و گریز از تصمیم‌گیری) تبیین می‌شود. افراد بسته به سبک غالب، به شیوه‌ای متفاوت با بحران‌های هویتی مواجه می‌شوند (Yang et al., 2018)؛ بنابراین، در پژوهش حاضر، بررسی عوامل مؤثر بر سبک‌های مختلف هویت، از این چارچوب نظری پیروی می‌کند.

در این میان، یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر شکل‌گیری سبک‌های هویتی، احترام به خود یا عزت‌نفس است. از نگاه نظریه‌پردازان انگیزشی مانند Maslow (1943)، احترام به خود یکی از نیازهای بنیادین انسان است که بر تحقق خود و دستیابی به هویت پایدار اثرگذار است. در این زمینه، پژوهش‌هایی مانند van Tuijl و همکاران (2020) و موسوی و همکاران (۱۴۰۲) نیز نشان داده‌اند که احترام به خود از مهم‌ترین عوامل محافظت‌کننده در برابر آشفته‌گی‌های هویتی نوجوانان محسوب می‌شود. بر این اساس، انتظار می‌رود نوجوانانی که از احترام به خود بالاتری برخوردارند، بیشتر در مسیر سبک اطلاعاتی قرار گیرند؛ چراکه عزت‌نفس یکی از ویژگی‌های مهم شخصیتی فرد است که نقش مهمی در موفقیت او در زندگی فردی و اجتماعی دارد و به فرد کمک می‌کند تا با شوق و انگیزه بیشتری برای موفقیت تلاش کند (گلی‌زاده و همکاران، ۱۴۰۲). در همین زمینه، یافته‌های Berzonsky and Papini (2021) نشان داد نوجوانانی که احترام به خود پایینی دارند، به دلیل برداشت نادرست از خود و افکارشان، از مسائل مربوط به هویت اجتناب می‌کنند.

علاوه بر مؤلفه احترام به خود که بر شکل‌گیری هویت اثرگذار است، به نظر می‌رسد مؤلفه تفکیک خود نیز بر شکل‌گیری هویت مؤثر است؛ در این خصوص باید گفت، کسب

هویت از مهم‌ترین چالش‌های تحولی است که نوجوان را برای ورود به مرحله‌های بعدی تحول آماده می‌کند و در این بین برخورداری از سطوح مناسب تفکیک خود، فرآیند شکل‌گیری سبک هویت سالم را تسریع می‌بخشد (Rahimkhanli et al., 2020). تفکیک خود نیز به عنوان عامل فردی دیگر در نظریه Bowen در مدل سیستم خانواده معرفی شده است. تفکیک خود، توانایی فرد در تفکیک هیجانی و شناختی از خانواده مبدأ است؛ به این معنا که فرد بتواند بدون انکار روابط صمیمانه، استقلال روانی و تصمیم‌گیری شخصی داشته باشد (Peleg-Popko, 2002). مطابق یافته‌های (Amani and Shariatipour, 2021)، نوجوانانی که از سطوح بالاتری از تفکیک خود برخوردارند، در موقعیت‌های اجتماعی و خانوادگی دچار تعارض درونی کمتری می‌شوند و در انتخاب‌های شخصی (از جمله انتخاب سبک هویت) عملکرد مستقل‌تری دارند. در چارچوب نظری بوئن، تعادل بین صمیمیت (با خانواده) و فردیت، پیش‌نیاز رشد روانی سالم در نوجوانی است (Lampis et al., 2017; Doba et al., 2018).

با توجه به تأثیر دو متغیر فردی مذکور، سؤال اصلی اینجاست که در چه شرایطی این دو عامل می‌توانند بیشترین اثرگذاری را بر هویت نوجوان داشته باشند؟ پاسخ به این سؤال در نقش انسجام خانواده نهفته است. نظریه Bowlby (1969) تأکید دارد که پیوندهای عاطفی ایمن و پاسخ‌دهنده با مراقبان اولیه، بنیانی برای تصویر مثبت از خود و هویت یکپارچه فراهم می‌کند (Bretherton, 1992). همچنین، نظریه سیستم‌های خانواده، انسجام خانواده را میزان تعادل میان وابستگی و استقلال اعضای خانواده می‌داند؛ به گونه‌ای که انسجام مطلوب با احساس تعلق، مشارکت و پذیرش همراه است (Olson, 1986). در تأیید این یافته می‌توان به نتایج پژوهش Zeng و همکاران (2021) و الیاسی و همکاران (۱۳۹۹) اشاره نمود که عنوان نمودند، هر چه همبستگی اعضای خانواده بیشتر باشد، فرد حمایت و کمک بیشتری از سوی خانواده دریافت می‌کند که حمایت خانواده می‌تواند به ثبت هویت اطلاعاتی در فرد منجر شود. در همین راستا، نتایج مطالعات Bortz و همکاران (2019) و Hasanah و همکاران (2019) نشان داد محیط خانواده و وضعیت آن، به عنوان اولین فاکتور مؤثر بر رشد هویت من در نوجوانان شناخته شده است. علاوه بر این، نتایج مطالعه Ji و همکاران (2023) نشان داد که سطوح متوسط رضایتمندی از زندگی خانوادگی منجر به شکل‌گیری هویت منسجم در نوجوان می‌گردد.

در مجموع، با توجه به نقش مؤلفه‌های فردی (احترام به خود و تفکیک خود) و بین فردی (انسجام خانواده) در شکل‌گیری هویت نوجوانان، پژوهش حاضر درصدد است تا به این پرسش پاسخ دهد که آیا انسجام خانواده در رابطه بین احترام به خود و تفکیک خود با سبک‌های هویت نوجوانان نقش میانجی ایفا می‌کند؟ پاسخ به این سؤال می‌تواند به غنای مدل‌های روان‌شناختی رشد نوجوانان کمک کند و زمینه‌ای برای مداخلات مؤثر تربیتی و خانوادگی فراهم آورد.

روش

این پژوهش از نظر هدف در زمره‌ی پژوهش‌های بنیادی محسوب می‌شود و به لحاظ روش توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان دختر دبیرستانی شهر سبزوار در نیم سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ است. به‌منظور تعیین حجم نمونه، با توجه به این که حجم جامعه در این پژوهش از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد، قاعده‌تاً حجم نمونه بیشتری برای برآزش مدل لازم است. لذا توصیه‌هایی برای تعیین حجم نمونه وجود دارد که به این توصیه‌ها توجه شد. در خصوص تعیین حجم نمونه در مدل معادلات ساختاری می‌بایست گفت، در تحلیل عاملی اکتشافی برای هر متغیر ۱۰ تا ۲۰ نمونه لازم است؛ اما در تحلیل عاملی تأییدی حداقل حجم نمونه بر اساس عامل‌ها تعیین می‌شود نه متغیرها؛ اگر از مدلیابی معادلات ساختاری استفاده شود، حدود ۲۰ نمونه برای هر عامل (متغیر پنهان) لازم است؛ از آنجاکه سازه‌های اصلی مدل رسم شده ۶ عدد است به نمونه ۱۲۰ نفری نیاز است؛ ولیکن برای برآزش مطلوب مدل معادلات از نمونه ۱۴۰ نفری به روش نمونه‌گیری در دسترس بهره گرفته شد. با توجه به آنکه نرم‌افزار آماری اسمارت پی ال اس به تعداد نمونه پایین حساس نیست، از این نرم‌افزار برای تجزیه و تحلیل داده‌ها بهره گرفته شد. ابزار موردنیاز برای جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش پرسشنامه است که در بخش ابزار گردآوری اطلاعات به تفصیل توضیح داده شده است.

پرسشنامه خودتماز یافتگی (فرم کوتاه شده): این پرسشنامه توسط Drake (2011)

تهیه شد و شامل ۲۰ گویه است که با مقیاس لیکرت در یک طیف شش گزینه‌ای از «اصلاً شبیه خصوصیات من نیست» تا «کاملاً شبیه خصوصیات من است» درجه‌بندی شده و دارای چهار خرده‌مقیاس است: واکنش‌پذیری هیجانی، جایگاه من، برش هیجانی و هم‌آمیختگی با دیگران. در این پرسشنامه بالاترین نمره‌ای که فرد می‌تواند اخذ نماید ۱۲۰ و پایین‌ترین نمره

۲۰ است. Drake (2011) در پژوهش خود پایایی این مقیاس را از طریق روش آلفای کرونباخ برای واکنش‌پذیری هیجانی ۰/۸۸، جایگاه من ۰/۸۵، برش هیجانی ۰/۷۹ و هم‌آمیختگی با دیگران ۰/۷۰ برآورد نمود. در ایران فخاری و همکاران (۱۳۹۳) ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۷۸، جایگاه من ۰/۶۷، واکنش‌پذیری هیجانی ۰/۴۸، هم‌آمیختگی با دیگران ۰/۷۶ و برش هیجانی ۰/۷۳ به دست آوردند. روایی صوری توسط متخصصان تأیید شد و ضرایب همبستگی هر مؤلفه با نمره کل معنادار بود. همچنین همبستگی منفی معنادار نمرات پرسشنامه با نمرات نشانه‌های جسمانی، اضطراب و بی‌خوابی، اختلال در کارکرد اجتماعی و افسردگی بیانگر روایی ملاکی هم‌زمان پرسشنامه بود (فخاری و همکاران، ۱۳۹۳).

پرسشنامه احترام به خود: مقیاس احترام به خود Rosenberg (1965) احترام به خود کلی و ارزش شخصی را اندازه می‌گیرد. این مقیاس شامل ۱۰ عبارت کلی است که میزان رضایت از زندگی و داشتن احساس خوب در مورد خود را می‌سنجد. پرسشنامه احترام به خود روزنبرگ از ۱۰ ماده تشکیل شده است که در آن از آزمودنی خواسته می‌شود تا بر اساس مقیاس لیکرت چهاردرجه‌ای از کاملاً موافق تا کاملاً مخالف به‌دقت به آن‌ها پاسخ دهد. دامنه نمرات این مقیاس از ۱۰ تا ۴۰ بوده که نمرات بالاتر نشان‌دهنده احترام به خود بالاتر است. ۵ عبارت آن به شکل مثبت (گویه‌های شماره ۱ تا ۵) و ۵ عبارت دیگر به صورت منفی (گویه‌های شماره ۶ تا ۱۰) ارائه شده است. این مقیاس ضریب همبستگی بالاتری نسبت به پرسشنامه احترام به خود کوپراسمیت (SEI) دارد و در سنجش سطوح احترام به خود روایی بالاتری دارد. Rosenberg (1965) باز پدیدآوری مقیاس را ۰/۹۰ و مقیاس‌پذیری آن را ۰/۷۰ گزارش کرده است. Mäkikangas و همکاران (2004) ضرایب آلفای کرونباخ برای این مقیاس در نوبت اول ۰/۸۷ برای مردان و ۰/۸۶ برای زنان و در نوبت دوم ۰/۸۸ برای مردان و ۰/۸۷ برای زنان محاسبه نمودند. همبستگی آزمون مجدد در دامنه ۰/۸۸-۰/۸۲ و ضریب همسانی درونی یا آلفای کرونباخ در دامنه ۰/۸۸-۰/۷۷ قرار دارد. این مقیاس از روایی رضایت‌بخشی (۰/۷۷) برخوردار است. همچنین همبستگی بالایی با پرسشنامه ملی نیویورک و گاتمن در سنجش احترام به خود دارد، لذا روایی محتوای آن نیز مورد تأیید است.

پرسشنامه سبک‌های هویت: پرسشنامه سبک‌های هویت توسط Berzonsky در سال ۱۹۸۹ برای اندازه‌گیری فرآیندهای شناختی-اجتماعی که نوجوانان در برخورد با مسائل مربوط به هویت از آن استفاده می‌کنند، طراحی شد. پرسشنامه سبک‌های هویتی Berzonsky (1989) یک مقیاس ۴۰ سؤالی است که ۱۱ سؤال آن مربوط به مقیاس اطلاعاتی و ۹ سؤال آن مربوط به مقیاس هنجاری و ۱۰ سؤال آن مربوط به مقیاس سردرگم یا اجتنابی و ۱۰ سؤال دیگر مربوط به مقیاس تعهد است که برای تحلیل ثانویه استفاده می‌شود و یک سبک هویتی محسوب نمی‌شود. پاسخ آزمودنی‌ها به سؤالات به شکل طیف لیکرت ۵ درجه‌ای است که شامل کاملاً مخالف=۱ تا کاملاً موافق=۵ است. Berzonsky (1992) پایایی درونی (ضریب آلفا) مقیاس اطلاعاتی را ۰/۶۲، مقیاس هنجاری ۰/۶۶ و مقیاس سردرگم اجتنابی را ۰/۷۳ گزارش کرده است. در پژوهش شکری و همکاران (۱۳۸۶) ضرایب آلفای کرونباخ برای سبک‌های هویت اطلاعاتی، هنجاری، سردرگم/اجتنابی و تعهد هویت به ترتیب ۰/۷۱، ۰/۵۳، ۰/۶۵ و ۰/۷۲ به دست آمد.

پرسشنامه انسجام خانواده: سامانی (۱۳۸۱) این مقیاس را بر پایه متون موجود در زمینه همبستگی و با الهام از الگوی ترکیبی Olson (1999) ساخته است. این مقیاس دارای ۲۸ پرسش است که برای ارزیابی ۸ عامل به کار می‌رود و هر عامل با تعدادی از سؤالات سنجیده می‌شود. پرسشنامه استاندارد این پرسشنامه دارای ۲۸ سؤال است و این سؤالات نیز به صورت طیف لیکرت، طراحی شده‌اند. به گزینه‌ی کاملاً مخالفم=۱، مخالفم=۲، نظری ندارم=۳، موافقم=۴ و گزینه کاملاً موافقم=۵ می‌دهیم. حداکثر نمره‌ی قابل اکتساب در این پرسشنامه ۱۴۰ و حداقل ۲۸ است، همچنین، در این پژوهش، ۵۰ درصد بالای نمرات (بالا تر از نمره ۹۶) تحت عنوان سطح انسجام بالا؛ و ۵۰ درصد پایین نمرات (پایین تر از نمره ۹۶) تحت عنوان سطح انسجام پایین تعریف شده‌اند. در پژوهشی که زارعی و سامانی (۱۳۸۷) انجام داده‌اند، میزان پایایی این ابزار را به روش بازآزمایی و به فاصله یک هفته و با نمونه‌ای ۳۰ نفری، ۰/۸۰ گزارش کرده‌اند. علاوه بر این، در پژوهش نامبرده، برای احراز روایی از روش ضریب همسانی درونی استفاده شده است. به این صورت که ضریب همسانی درونی آزمون از طریق محاسبه ضریب همبستگی هر گویه با نمره‌ی کل محاسبه شده است و تمام ضرایب معنادار بوده‌اند.

یافته‌ها

بررسی جمعیت‌شناختی: یافته‌های توصیفی جمعیت‌شناختی نشان می‌دهد، تمامی دانش‌آموزان دختر شرکت‌کننده در پژوهش حاضر ۱۶ سال سن داشتند و در پایه دهم مشغول به تحصیل بودند.

بعد از توصیف جمعیت‌شناختی، داده‌های به‌دست‌آمده از نمرات این پژوهش در دو سطح توصیفی و استنباطی تحلیل می‌گردد. برای توصیف داده‌های مربوط به نمونه، ابتدا به محاسبه شاخص‌های مرکزی متغیرهای پژوهش پرداخته شد که به شرح زیر است:

جدول ۱. یافته‌های توصیفی مؤلفه‌های سبک‌های هویت، انسجام خانواده، تفکیک خود و احترام به خود

مؤلفه	ابعاد متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار
سبک‌های هویت	سبک هویت اطلاعاتی	۳۴۰	۳۹/۲۹	۶/۹۲
	سبک هویت هنجاری	۳۴۰	۳۰/۶۶	۵/۹۸
	سبک هویت اجتنابی/سردرگم	۳۴۰	۲۶/۴۵	۷/۳۵
انسجام خانواده	همبستگی با مادر	۳۴۰	۲۱/۰۱	۵/۷۱
	همبستگی با پدر	۳۴۰	۱۸/۰۵	۵/۳۸
	مدت‌زمان تعامل	۳۴۰	۱۳/۰۵	۳/۴۵
	مکان تعامل	۳۴۰	۸/۷۲	۱/۸۵
	روابط عاطفی	۳۴۰	۶/۳۵	۱/۹۷
	تصمیم‌گیری	۳۴۰	۸/۳۳	۲/۶۸
	درک متقابل بین والدین	۳۴۰	۷/۱۱	۲/۰۹
	روابط والدین با فرزندان	۳۴۰	۷/۳۲	۲/۲۵
	نمره کل انسجام خانواده	۳۴۰	۸۸/۹۷	۱۷/۷۳
	جایگاه من	۳۴۰	۲۲/۶۴	۴/۷۷
تفکیک خود	هم آمیختگی با دیگران	۳۴۰	۱۶/۶۶	۴/۲۶
	برش هیجانی	۳۴۰	۱۰/۹۸	۲/۷۴
	واکنش‌پذیری هیجانی	۳۴۰	۱۸/۳۷	۴/۶۰
	نمره کل تفکیک خود	۳۴۰	۶۸/۶۷	۱۲/۴۰
احترام به خود	احترام به خود	۳۴۰	۴/۰۹	۵/۲۵

با توجه به یافته‌های جدول ۱ می‌توان گفت، بالاترین میانگین متعلق به نمره کل انسجام خانواده و پایین‌ترین میانگین متعلق به احترام به خود است. در خصوص مؤلفه احترام به خود باید گفت، نمره بالاتر از صفر نشان‌دهنده عزت‌نفس بالا و نمره کمتر از صفر نشان‌دهنده

عزت نفس پایین است. نمره (+۱۰) نشان‌دهنده عزت نفس خیلی بالا و نمره (-۱۰) نشان‌دهنده عزت نفس خیلی پایین است.

قبل از انجام آزمون معادلات ساختاری به بررسی پیش فرض‌های آزمون پرداختیم

۱- بررسی مفروضه‌ی نرمال بودن داده‌ها: جهت بررسی نرمال بودن داده‌ها از آزمون کالموگراف-اسمیرنوف استفاده شد. نتایج نشان داد، سطح معناداری مربوط به آزمون در برخی مؤلفه‌ها به‌استثنای (احترام به خود، نمره کل تفکیک خود، نمره کل انسجام خانواده، روابط والدین با فرزندان، مکان تعامل، روابط عاطفی، همبستگی با مادر و سبک هویت اجتنابی/سردرگم) بزرگ‌تر از ۰/۰۵ است؛ بنابراین فرض نرمال بودن توزیع نمرات تنها در برخی مؤلفه‌ها پذیرفته خواهد شد و مؤلفه‌های دیگر از توزیع نرمال برخوردار نیستند. از آنجایی که نرم‌افزار اسمارت پی ال اس به نرمال بودن داده‌ها حساس نیست از این نرم‌افزار در پژوهش حاضر بهره گرفته می‌شود.

۲- بررسی مفروضه‌ی عدم هم خطی: به منظور ارزیابی مفروضه عدم هم خطی عامل تورم واریانس (VIF) و ضریب تحمل مورد بررسی قرار گرفت. ضریب تحمل ۰/۱ یا کمتر نشان‌دهنده هم خطی بودن است. عامل تورم واریانس یکی دیگر از روش‌های تشخیص هم خطی بودن است که اگر ارزش عامل تورم واریانس بالاتر از ۱۰ باشد نشان‌دهنده هم خطی بودن است. نتایج نشان داد که مسئله هم خطی بودن نیز در متغیرهای تحقیق رخ نداده است.

۳- بررسی همبستگی بین متغیرها: با توجه با این نکته که همبستگی بین متغیرها مبنای تجزیه و تحلیل مدل‌های علی، خصوصاً مدل‌یابی معادلات ساختاری است، لذا قبل از پرداختن به آزمون الگوی نظری، همبستگی بین متغیرهای پژوهش همراه با ضرایب همبستگی آن‌ها ارائه شده است تا رابطه بین متغیرها مورد بررسی قرار گیرد.

جدول ۲. آزمون همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیر	احترام به خود	تفکیک خود	انسجام خانواده	هویت اطلاعاتی	هویت هنجاری	هویت اجتنابی
احترام به خود	۱					
تفکیک خود	۰/۳۸**	۱				
انسجام خانواده	۰/۴۸**	۰/۳۹**	۱			
سبک هویت اطلاعاتی	۰/۵۲**	۰/۳۷**	۰/۵۲**	۱		
سبک هویت هنجاری	۰/۴۵**	۰/۲۸**	۰/۶۵**	۰/۴۳**	۱	
سبک هویت اجتنابی	-۰/۶۶**	-۰/۲۹**	-۰/۶۰**	-۰/۵۲**	-۰/۵۰**	۱

(P<۰/۰۵* P<۰/۰۱**)

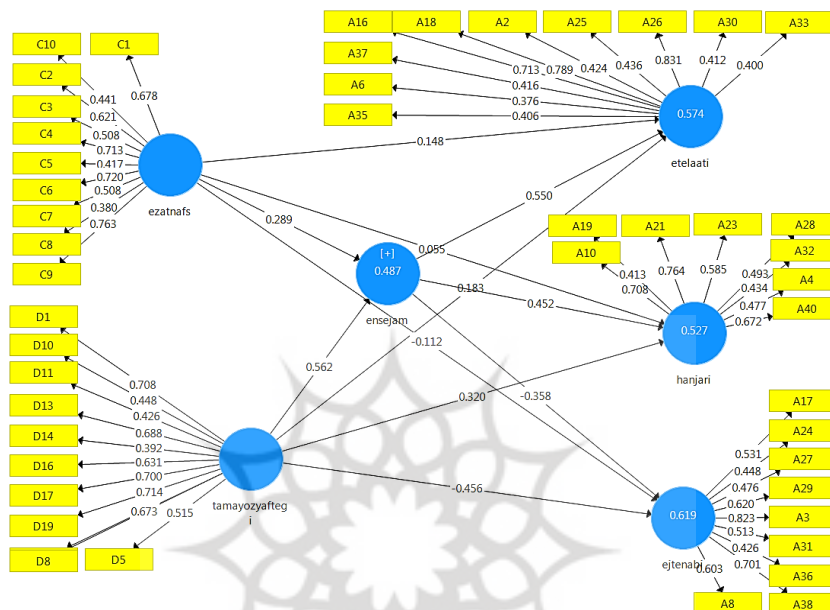
نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که رابطه مؤلفه‌های تفکیک خود و احترام به خود با شکل‌گیری هویت معنی‌دار است ($p < 0/05$).

۴- محاسبه روایی و پایایی مؤلفه‌ها: در ادامه به محاسبه پایایی و روایی سازه مؤلفه‌های پرسشنامه‌ها پرداخته می‌شود. جهت تعیین پایایی پرسشنامه، از دو معیار ضریب آلفای کرونباخ و ضریب پایایی مرکب استفاده می‌شود. این ضرایب بین ۰ تا ۱ تغییر می‌کنند و مقادیر ۰/۷۰ و بالاتر از این ضریب، بیانگر پایایی مطلوب پرسشنامه است و مقادیر کمتر از ۰/۶۰ نامطلوب ارزیابی می‌شود. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده ضریب پایایی مرکب در خصوص تمامی مؤلفه‌های تحقیق بیشتر از ۰/۷۰ هستند؛ بنابراین می‌توان گفت این پرسشنامه‌ها از پایایی مرکب خوبی برخوردار هستند. همچنین ضریب آلفای کرونباخ برای تمامی مؤلفه‌های تحقیق بالاتر از ۰/۷۰ به دست آمد که حاکی از پایایی مناسب این مؤلفه‌ها است. در این پژوهش از روایی سازه برای سنجش روایی پرسشنامه‌ها استفاده شده است. جهت بررسی روایی سازه تحلیل عاملی تأییدی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در تحلیل عاملی مقدار بار عاملی کمتر از ۰/۴۰ کوچک محسوب شده و باید از مدل حذف شود. بر اساس نتایج به‌دست‌آمده مشخص شد که سؤالات پرسشنامه احترام به خود به دلیل بیشتر بودن مقادیر بارهای عاملی از ۰/۴۰، از اهمیت لازم برای اندازه‌گیری سازه خود برخوردار است. ولیکن در خصوص پرسشنامه انسجام خانواده (سؤالات ۲، ۶، ۷، ۸، ۲۰، ۲۳، ۲۷)، تفکیک خود (سؤالات ۲، ۴، ۶، ۷، ۹، ۱۲، ۱۵، ۱۸ و ۲۰)، سبک هویت اطلاعاتی (سؤال ۵)، سبک هویت هنجاری (سؤال ۳۴) و سبک هویت اجتنابی (سؤال ۱۳) باید عنوان نمود، سؤالات این پرسشنامه‌ها دارای بار عاملی کمتر از ۰/۴۰ است که لازم است آن عامل‌ها از تحلیل معادلات و مدل تحقیق حذف شوند.

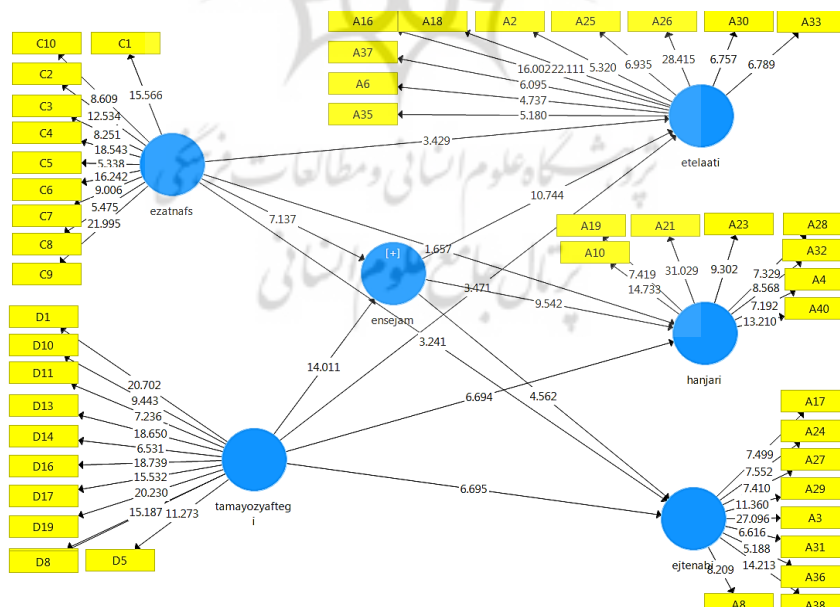
به‌منظور بررسی نقش میانجی انسجام خانواده در رابطه سطح تفکیک خود و احترام به خود با شکل‌گیری هویت، ضرایب مسیر محاسبه شده و معناداری این ضرایب توسط آماره آزمون تی (t) مورد بررسی قرار گرفتند و می‌توان گفت، در صورتی که مقدار قدر مطلق آماره آزمون بزرگ‌تر از ۱/۹۶ مقدار بحرانی در سطح ۰/۰۵ باشد، آنگاه در سطح اطمینان ۹۵٪ مسیر و ضریب مسیر مورد نظر معنادار است. لازم به ذکر است که اندازه ضریب مسیر نشان‌دهنده قدرت رابطه و علامت آن نشان‌دهنده نوع رابطه است. نمودارهای ۱ و ۲ به ترتیب

ضرایب مسیر و مقادیر آماره t مربوط به مدل اصلاح شده را نشان می‌دهند. لازم به ذکر است، سؤالات مؤلفه انسجام خانواده به دلیل حجیم شدن مدل به طور مخفی نمایش داده شده است.

نمودار ۱. ضرایب استاندارد شده مدل اصلاحی

نمودار ۲. مقدار T-values مدل اصلاحی

گزارش برازش مدل از طریق معیار شاخص ریشه میانگین مربعات باقیمانده استاندارد شده^۱: مقدار شاخص ریشه میانگین مربعات باقیمانده استاندارد شده معیاری است که برای سنجش میزان تناسب وضعیت معرف‌های یک متغیر و نیز وضعیت روابط بین متغیرهای مختلف استفاده می‌شود. این معیار بین صفر و یک در نوسان است. اگر مقدار شاخص ریشه میانگین مربعات باقیمانده استاندارد شده از ۰/۱ کمتر باشد نشان از برازش مطلوب است. مقدار ارزیابی کیفیت مدل مسیر پژوهش نزدیک به ۰/۱ است که می‌توان نتیجه گرفت که مدل مسیر پژوهش از کیفیت لازم برخوردار است.

بر اساس نمودارهای ۱ و ۲ که مربوط به ضرایب استاندارد شده و مقدار تی مدل اصلاحی است، جدول ۳ رسم گردید:

جدول ۳. نتایج تحلیل حداقل مربعات جزئی و آزمون فرضیه اصلی

مستقل	میانجی	ملاک	ضریب مسیر	آماره t	سطح معنی داری	نتیجه
تفکیک خود	----	سبک اطلاعاتی	۰/۱۸	۳/۴۷	۰/۰۰۰۱	معنادار
تفکیک خود	----	سبک هنجاری	۰/۳۲	۶/۶۹	۰/۰۰۰۱	معنادار
تفکیک خود	----	سبک اجتنابی	-۰/۵۶	۱۴/۰۱	۰/۰۰۰۱	معنادار
احترام به خود	----	سبک اطلاعاتی	۰/۱۴	۳/۴۲	۰/۰۰۰۱	معنادار
احترام به خود	----	سبک هنجاری	۰/۰۵	۱/۶۵	۰/۰۹۷	عدم معناداری
احترام به خود	----	سبک اجتنابی	-۰/۱۱	۳/۲۴	۰/۰۰۱	معنادار
تفکیک خود	انسجام خانواده	سبک اطلاعاتی	۰/۳۱	۸/۳۳	۰/۰۰۰۱	معنادار
تفکیک خود	انسجام خانواده	سبک هنجاری	۰/۲۵	۷/۷۶	۰/۰۰۰۱	معنادار
تفکیک خود	انسجام خانواده	سبک اجتنابی	-۰/۲۰	۴/۴۳	۰/۰۰۰۱	معنادار
احترام به خود	انسجام خانواده	سبک اطلاعاتی	۰/۱۶	۶/۱۱	۰/۰۰۰۱	معنادار
احترام به خود	انسجام خانواده	سبک هنجاری	۰/۱۳	۶/۱۳	۰/۰۰۰۱	معنادار
احترام به خود	انسجام خانواده	سبک اجتنابی	-۰/۱۰	۳/۷۲	۰/۰۰۰۱	معناداری

یافته‌های جدول ۳ نشان می‌دهد که نقش میانجی انسجام خانواده در رابطه تفکیک خود با سبک‌های هویت معنی‌دار است ($p\text{-value} < ۰/۰۵$)؛ همچنین این نتیجه به دست آمد انسجام خانواده در رابطه احترام به خود با سبک‌های هویت نقش میانجی ایفا می‌نماید ($p < ۰/۰۵$). (value).

1. Root Mean Squared Residual (SRMR)

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام پژوهش حاضر، بررسی نقش میانجی گرانه‌ی انسجام خانواده در رابطه سطح تفکیک خود و احترام به خود با شکل‌گیری هویت در دانش‌آموزان دختر نوجوان بود. نتایج حاصل از آزمون معادلات ساختاری نشان داد، انسجام خانواده در رابطه تفکیک خود با سبک‌های هویت نقش میانجی معنی‌داری دارد. همچنین این نتیجه به دست آمد انسجام خانواده در رابطه احترام به خود با سبک هویت هنجاری و اطلاعاتی نقش میانجی ایفا می‌نماید. در آخر نیز می‌توان این نتیجه را اضافه نمود که انسجام خانواده در رابطه احترام به خود با سبک هویت اجتنابی نقش میانجی ندارد. همخوان با نتایج این فرضیه، مطالعات Ding و همکاران (2024)، Rivnyák و همکاران (2022)، الیاسی و همکاران (۱۳۹۹)، به نقش انسجام خانواده و روابط نزدیک بین اعضاء با شکل‌گیری سبک‌های هویت دست یافتند.

در تبیین نقش میانجی انسجام خانواده در رابطه تفکیک خود با سبک‌های هویت در ابتدا با مرور دو مطالعه می‌بایست گفت، انسجام خانواده و عملکرد خانواده تأثیر مثبت و معنی‌داری بر تمایز یافتگی خود می‌گذارد (Shafiee et al, 2022; Dolz-Del-Castellar & Oliver, 2021). در تأیید این دو مطالعه، نتایج پژوهش شیخ‌احمدی و همکاران (۱۳۹۹) و Shafiee و همکاران (2022)، نشان داد که خانواده‌های منسجم، منعطف و با کارکرد مناسب، توانایی بالایی در ایجاد سازگاری نوجوان با بحران‌ها، حل مشکلات، برقراری روابط صمیمانه مؤثر با اعضای خانواده، تشویق و ترغیب دارند و کودکان را تشویق به ابراز وجود می‌کنند و بدین ترتیب اعضاء خانواده دارای تصمیم‌گیری مستقل و تعیین دقیق و مشخص نقش و وظایف خود می‌باشند. در نتیجه می‌توان انتظار داشت که با افزایش کارکرد و انسجام خانواده، میزان خودتمایزسازی فرزندان افزایش می‌یابد. در همین راستا، Monaghan Simon و همکاران (2019)، نشان دادند که خودتمایزسازی یک شاخص کلیدی عملکرد خانواده است و به عبارتی انسجام خانواده به شکل‌گیری تفکیک خود کمک می‌نماید. حال می‌توان به این مسئله پرداخت که تفکیک خود که در نتیجه انسجام خانواده شکل می‌گیرد چگونه زمینه شکل‌گیری هویت در نوجوانان را فراهم می‌نماید. در این خصوص Amani and Shariatipour (2021) عنوان نمودند که رشد تمایز یافتگی با رشد عاطفی و شناختی مرتبط است. Pilarska (2017) نیز عنوان نمود، حس محتوای درونی، احساس منحصر به فرد بودن، احساس مرزهای خود، احساس انسجام، احساس تداوم در زمان و احساس ارزشمندی

همگی از مفاهیم تفکیک خود است که بر شکل‌گیری هویت اثرگذار است. با توجه به مطالب عنوان‌شده می‌توان این‌گونه نتیجه گرفت که انسجام خانواده زمینه شکل‌گیری تفکیک خود را فراهم نموده و تفکیک خود نیز فرآیند شکل‌گیری سبک‌های هویت را فراهم می‌آورد؛ در نتیجه می‌توان گفت انسجام خانواده در رابطه تفکیک خود با شکل‌گیری هویت نقش میانجی‌گرانه دارد.

در تبیین نقش میانجی انسجام خانواده در رابطه احترام به خود با سبک‌های هویت می‌توان گفت، انسجام خانواده و در نتیجه آن تقویت ادراک شایستگی، منجر به افزایش احترام به خود می‌گردد (Németh & Bernáth, 2022). دانش‌آموزانی که خانواده‌های منسجمی دارند ممکن است شکست احتمالی را کمتر از همسالان خود تهدید کنند. علاوه بر این، برخلاف خانواده‌های درگیر، استقلال در خانواده‌هایی با انسجام متعادل تشویق می‌شود. در نتیجه، دانش‌آموزان در خانواده‌های منسجم ممکن است کمتر از همسالان خود بیش‌ازحد به واکنش‌های والدین وابسته باشند یا دچار شک و تردید به خود شوند. در همین راستا، Hong و همکاران (2015)، عنوان نمودند، خانواده‌ها با سطوح معقول انسجام، که معمولاً با پیوند عاطفی، حمایت و گرمی مشخص می‌شوند ممکن است محیطی را فراهم کنند که از رشد عزت‌نفس واقعی حمایت کند؛ بنابراین می‌توان گفت، افرادی که در خانواده‌های خود حمایت بالایی را تجربه می‌کنند، سطوح بالاتری از عزت‌نفس نسبت به همسالان خود دارند. در نتیجه باید گفت، خانواده‌هایی که میزان نزدیکی عاطفی و خودمختاری مناسب را فراهم می‌کنند، سطح عزت‌نفس کودکان را افزایش (Németh & Bernáth, 2022). به‌طور خلاصه باید گفت، هرچه خانواده منسجم‌تر باشد و نوجوان از احساس خودارزشمندی بیشتر بهره‌مند باشد (احترام به خود) گرایش نوجوانان به کسب هویت متعادل بالاتر خواهد رفت. در تأیید این یافته، عرب نژاد و همکاران (۱۳۹۷) عنوان نمودند که انسجام خانوادگی بالا موجب پیوستگی بیشتر اعضای خانواده شده و والدین بیشتر در جریان فعالیت‌های اجتماعی و تحصیلی نوجوانان قرار می‌گیرند که این عاملی برای رشد سازگارانه و دستیابی به هویت متعادل خواهد بود. با توجه به این مطالب می‌توان گفت، احترام به خود به‌عنوان یک منبع درونی و انسجام خانواده به‌عنوان یک منبع بیرونی با شکل‌گیری سبک‌های هویت ارتباط دارد و در این بین انسجام خانواده به شدت بر فرآیند شکل‌گیری هویت در نوجوانان اثر

می‌گذارد (Rivnyák et al, 2022)؛ بنابراین می‌توان گفت، انسجام خانواده در رابطه احترام به خود با سبک‌های هویت نقش میانجی دارد.

در مورد پژوهش حاضر باید توجه داشت که همه محدودیت‌هایی که شامل تحقیقات عرصه علوم انسانی و اجتماعی می‌شود؛ در این پژوهش نیز وجود دارد. یکی از محدودیت‌های اصلی پژوهش حاضر، عدم همکاری نمونه مورد بحث بود. با این حال تلاش شد تا وقت بسیاری برای توجیه و ترغیب نمونه برای شرکت و پر کردن پرسشنامه‌ها، صرف شود. همچنین، آزمودنی‌ها از بین دانش‌آموزان دختر شهر سبزوار انتخاب شده بودند که برای تعمیم‌پذیری نتایج به دانش‌آموزان پسر و دانش‌آموزان کلان‌شهرها همچون تهران و مشهد جانب احتیاط رعایت شود.

محققان بر خود واجب می‌دانند با توجه به محدودیت‌ها و نتایج به دست آمده پیشنهادهایی را ارائه دهند؛ توجه به این که دانش‌آموزان شرکت‌کننده، بیم افشای اطلاعات از طریق پرسشنامه را داشتند و نگران بودند اطلاعات کتبی آنان به دست والدین و معلمان برسد، پیشنهاد می‌شود در تحقیقاتی از این قبیل از روش‌های دیگری از قبیل مصاحبه و کدگذاری اطلاعات و نیز مشاهده استفاده شود. با توجه به نقش میانجی انسجام خانواده در رابطه احترام به خود و تفکیک خود با شکل‌گیری هویت پیشنهاد می‌شود کارگاه‌هایی با محوریت ارتقاء انسجام خانواده در بین والدین دارای فرزند نوجوان برگزار گردد.

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان به یک اندازه در انجام پژوهش، نگارش و بازبینی مقاله مشارکت داشته‌اند.

تعارض منافع

با اطمینان کامل و اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

سپاسگزاری

مقاله حاضر برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته مشاوره خانواده مؤسسه آموزش عالی غیردولتی-غیرانتفاعی بیهق است. نویسندگان این مقاله از کلیه دانش‌آموزان دختر شرکت‌کننده در مطالعه حاضر و نیز مدیران مدارس دخترانه شهرستان سبزوار به دلیل همکاری در توزیع پرسشنامه‌ها تشکر و قدردانی به عمل می‌آورند.

منابع

بیگم موسوی، زهره، نعلبندیان ابهر، مریم، ایوبلو، زهرا، و یوسفیان، فاطمه. (۱۴۰۰). نقش سبک‌های دل‌بستگی، انسجام خانواده و تبعیض جنسیتی ادراک‌شده در پیش‌بینی سخت‌رویی روان‌شناختی در زنان دارای ازدواج با فاصله سنی معکوس. *رویش روان‌شناسی*.

URL: <http://frooyesh.ir/article-1-2459-fa.html>. ۱۳۳-۱۴۴، (۱)۱۰.

زارع، مریم، و سامانی، سیامک. (۱۳۸۷). بررسی نقش انعطاف‌پذیری و انسجام خانواده در هدف‌گرایی فرزندان. *مجله خانواده پژوهی*، ۴ (۱)، ۳۶-۱۷.

https://jfr.sbu.ac.ir/article_95097.html

شکری، امید، تاجیک اسماعیلی، عزیزاله، دانش‌پور، زهره، غنایی، زیبا، و دستجردی، رضا. (۱۳۸۶). تفاوت‌های فردی در سبک‌های هویت و بهزیستی روانی: نقش تعهد هویت.

URL: <http://icssjournal.ir/article-1-364-fa.html>. ۳۳-۴۶، (۲)۹، *تازه‌های علوم شناختی*.

شیخ احمدی، جمال، زندی، فرزاد، اکبری، مریم، و یاراحمدی، یحیی. (۱۳۹۹). تدوین مدل ساختاری سازگاری اجتماعی بر اساس خودکارآمدی تحصیلی و عملکرد خانواده با میانجی‌گری راهبردهای فراشناختی. *فصلنامه روان‌شناسی تربیتی*، ۱۶ (۵۶)، ۲۸۱-۳۰۵.

<https://doi.org/10.22054/jep.2020.48974.2859>

عرب نژاد، شادی، مفاخری، عبدالله، و رنجبر، محمدجواد. (۱۳۹۷). نقش انسجام خانواده و خودارزشمندی در پیش‌بینی گرایش به رفتارهای پرخطر در دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول. *مطالعات روان‌شناختی*، ۱۴ (۱)، ۱۴۷-۱۶۲.

<https://doi.org/10.22051/psy.2018.8915.1108>

فخاری، نرگس، لطیفیان، مرتضی، و اعتماد، جلیل. (۱۳۹۳). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی فرم کوتاه پرسشنامه تمایز یافتگی خود در دانشجویان ایرانی. *فصلنامه اندیشه‌گیری تربیتی*، ۱۵ (۵)، ۳۵-۵۸.

https://journals.atu.ac.ir/article_268.html

گلی زاده، زهرا، میرزایی، لیلا، و میرزایی، محبوبه. (۱۴۰۲). فرا تحلیل بررسی رابطه بین عزت‌نفس و پیشرفت تحصیلی. *فصلنامه روان‌شناسی تربیتی*، ۱۹ (۷۰)، ۲۰۰-۲۲۶.

<https://doi.org/10.22054/jep.2024.72276.3790>

موسوی، فاطمه، بنیسی، پری ناز، و شهرکی پور، حسن. (۱۴۰۲). ارائه مدل مسئولیت‌پذیری بر اساس سبک‌های هویت با نقش میانجیگری خودپنداره در دانشجویان دانشگاه‌های تهران.

مجله روان‌شناسی و روان‌پزشکی شناخت، ۱۰ (۱)، ۹۰-۱۰۲.

<https://doi.org/10.32598/shenakht.10.1.90>

الیاسی، مهری، برادران خانیانی، مونا و حسن‌پور، فاطمه. (۱۳۹۹). تبیین سبک‌های هویت دانشجویان بر اساس خاطرات اولیه و عملکرد خانواده: یک مطالعه کیفی. *رویش روان‌شناسی*، ۹(۱۲)، ۱۱۸-۱۰۹. URL: <http://frooyesh.ir/article-1-2232-fa.html>

References

- Amani, M., & Shariatipour, A. (2021). Comparison of Self-Differentiation and Identity Statuses in Twins and Nontwins. *Twin Research and Human Genetics*, 24(3), 176–183. DOI: <https://doi.org/10.1017/thg.2021.28>
- Arabnejad, SH., Mafahkeri, A., & Ranjbar, M.J. (2018). The role of family cohesion and self-worth in predicting tendency towards risky behavior in adolescents. *Psychological Studies*, 14(1), 147-162. (In Persian). Doi: [10.22051/psy.2018.8915.1108](https://doi.org/10.22051/psy.2018.8915.1108)
- Beigom Mosavi, Z., Nalbandian Abhar, M., Ayoublo, Z., & Yousefian, F. (2021). The role of attachment styles, family cohesion and perceived gender discrimination in predicting psychological hardness in women with reverse age of marriage. *Rooyesh*, 10 (1), 133-144. URL: <http://frooyesh.ir/article-1-2459-fa.html>. [In Persian].
- Berzonsky, M. D., & Kinney, A. (2019). Identity processing style and depression: The mediational role of experiential avoidance and self-regulation. *Identity*, 19(2), 83-97. <https://doi.org/10.1080/15283488.2019.1567341>
- Berzonsky, M. D., (1992). Identity style and coping strategies. *Journal of Personality*, 60(4), 771-788. DOI: [10.1111/j.1467-6494.1992.tb00273.x](https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1992.tb00273.x)
- Berzonsky, MD., & Papini, DR. (2021). Cross-lagged associations between cognitive dispositions, identity processing styles, and identity commitments. *Self and Identity*, 21(8), 1-17. DOI: [10.1080/15298868.2021.2013309](https://doi.org/10.1080/15298868.2021.2013309)
- Bortz, P., Berrigan, M., VanBergen, A., and Gavazzi, S. M. (2019). Family systems thinking as a guide for theory integration: conceptual overlaps of differentiation, attachment, parenting style, and identity development in families with adolescents. *Journal of Family Theory & Review*, 11(4), 544–560. <https://doi.org/10.1111/jftr.12354>
- Branje, S. (2022). Adolescent identity development in context. *Current Opinion in Psychology*, 45, 101286. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2021.11.006>
- Branje, S., De Moor, E. L., Spitzer, J., & Becht, A. I. (2021). Dynamics of identity development in adolescence: A decade in review. *Journal of Research on Adolescence*, 31(4), 908-927. doi: [10.1111/jora.12678](https://doi.org/10.1111/jora.12678)
- Bretherton, I. (1992). The origins of attachment theory: John Bowlby and Mary Ainsworth. *Developmental Psychology*, 28(5), 759–775. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.28.5.759>
- Ding, Y., Sun, C., & Dong, B. (2024). Effect of parental rearing styles on adolescent ego identity: the mediatin role of involuntary attitudes. *Frontiers in Psychology*, 14, 1292718. doi: [10.3389/fpsyg.2023.1292718](https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1292718)
- Doba, K., Berna, G., Constant, E., & Nandrino, J. L. (2018). Self-differentiation and eating disorders in early and middle adolescence: A cross-sectional path analysis. *Eating behaviors*, 29, 75-82. DOI: [10.1016/j.eatbeh.2018.03.003](https://doi.org/10.1016/j.eatbeh.2018.03.003)
- Dolz-Del-Castellar B, Oliver J. (2021). Relationship between family functioning, differentiation of self and anxiety in Spanish young adults. *PLOS One*, 16(3), e0246875. DOI: [10.1371/journal.pone.0246875](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0246875)

- Drake, J R. (2011). *Differentiation of Self Inventory –Short Form: Creation & Initial Evidence of Construct Validity*. PhD ssertation, University of Missouri-Kansas City. 2011. <https://mospace.umsystem.edu/xmlui/handle/10355/11137>
- Elyasi, M., Baradaran Khaniani, M., & Hasanpoor, F. (2021). Explanation of Students' Identity Styles Based on Early Memories and Family Functioning: A Qualitative Study. *Rooyesh*, 9 (12), 109-118. URL: <http://frooyesh.ir/article-1-2232-fa.html>. [In Persian].
- Fakhari, N., Latifian, M., & Etemd, J. (2014). A Study of Psychometric Properties of the Executive Skills Scale for Pre-School Children (Parent Form). *Educational Measurement*, 5(15), 35-58. https://jem.atu.ac.ir/article_268.html. [In Persian]
- Ghader, P., & Moradi, F. (2018). The Study of the Relationship between Normative and Informative Identity Styles with Differentiation of Self and Psychological Well-being of the Students. *Indian Journal of Public Health Research & Development*, 9(4), 106. DOI:[10.5958/0976-5506.2018.00265.6](https://doi.org/10.5958/0976-5506.2018.00265.6)
- Gholizade, Z., Mirzaei, L., & Mirzaei, M. (2024). Meta-Analysis of the Relationship between Self-Esteem and Academic Achievement. *Educational Psychology*, 19(70), 200-226. <https://doi.org/10.22054/jep.2024.72276.3790>. [In Persian].
- Haag, P., Fantoni, T., & Dubal, S. (2022). Fostering Engagement, Reflexivity, and 21st-Century Skills in Middle School: A Pilot Collaborative Action Research on Identity Formation with Adolescent Co-Researchers. *Journal of Intelligence*, 10(3), 64. <https://doi.org/10.3390/jintelligence10030064>
- Hasanah, E., Zamroni, Z., Dardiri, A., and Supardi, S. (2019). Indonesian adolescents experience of parenting processes that positively impacted youth identity. *The Qualitative Report*, 24(3), 499–512. DOI:[10.46743/2160-3715/2019.3825](https://doi.org/10.46743/2160-3715/2019.3825)
- Hong, R. Y., Tan, C. S., Lee, S. S. M., Tan, S.-H., Tsai, F.-F., Poh, X.-T., Zhou, Y., Sum, E. L., & Zhou, Y. (2015). In teractive effects of parental personality and child temperament with parenting and family cohesion. *Parenting*, 15(2), 92–118. <https://doi.org/10.1080/15295192.2015.1020143>
- Ji, W., Lan, R. M., Ma, P., Zhang, H., & Fan, L. (2023). Maternal positive coparenting and adolescent ego-identity: the chain mediating role of fathers' marital satisfaction and adolescent peer relationships. *Frontiers in Psychology*, 14, 1227941. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1227941>
- Jorfizadeh, H., Makvandi, B., Heidari, A., & Asgari, P. (2023). Psychological Well-being in Adolescents: Examining the Mediating Role of Self-Differentiation and Sexual Intimacy of Mothers. *Iranian Journal of Health Sciences*, 11(4), 249-258. Doi: [10.32598/ijhs.11.4.740.2](https://doi.org/10.32598/ijhs.11.4.740.2)
- Lampis, J., Cataudella, S., Busonera, A., & Skowron, E A. (2017). The Role of Differentiation of Self and Dyadic Adjustment in Predicting Codependency. *Contemp Fam Ther*, 39(1), 62–72. <https://doi.org/10.1007/s10591-017-9403-4>
- Mäkikangas, A., Kinnunen, U., & Feldt, T. (2004). Self-esteem, dispositional optimism, and health: Evidence from cross-lagged data on employees. *Journal of Research in Personality*, 38(6), 556-75 <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2004.02.001>
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370–396. <https://doi.org/10.1037/h0054346>
- Monaghan Simon, M.HL., DiPlacido, J., & Conway, JM. (2019). Attachment styles in college students and depression: The mediating role of self-differentiation. *Mental Health & Prevention*, 13, 135-142. <https://doi.org/10.1016/j.mhp.2019.01.011>
- Mousavi, S.F., Benisi, P., & Shahrakipour, H. (2023). Development of a responsibility model based on identity styles with the mediating role of self-concept for the students of Tehran Universities. *Shenakht Journal of Psychology and*

- Psychiatry, 10 (1), 90-102. <https://doi.org/10.32598/shenakht.10.1.90>. [In Persian]
- Németh, L., & Bernáth, L. (2022). The mediating role of global and contingent self-esteem in the association between emerging adults' perceptions of family cohesion and test anxiety. *Journal of Adult Development*, 29(3), 192-204. <https://doi.org/10.1007/s10804-022-09396-6>
- Niehues, W., Kisbu-Sakarya, Y., & Selcuk, B (2020). Family cohesion facilitates learning-related behaviors and math competency at the transition to elementary school. *J Early Educ Dev*, 32(2), 134-47 DOI:[10.1080/10409289.2020.1739418](https://doi.org/10.1080/10409289.2020.1739418)
- Olson, D. H. (1986). Circumplex model VII: Validation studies and FACES III. *Family process*, 25(3), 337-351. <https://doi.org/10.1111/j.1545-5300.1986.00337.x>
- Peleg-Popko, O. (2002). Bowen Theory: A Study of Differentiation of Self, Social Anxiety, and Physiological Symptoms. *Contemporary Family Therapy*, 24, 355-369. <https://doi.org/10.1023/A:1015355509866>
- Pilarska, A. (2017). Effects of self-concept differentiation on sense of identity: The divided self revisited again. *Polish Psychological Bulletin*, 48(2), 255-263. DOI:[10.1515/ppb-2017-0029](https://doi.org/10.1515/ppb-2017-0029)
- Rahimkhanli, M., Alimehdi, M., Fahimi, S., Bayrami, M., & Mojtabei, M. (2020). Identity styles and early environment of development: with emphasis on attachment atyles, self-differentiation, and schema domains. *Clinical Psychology and Personality*, 13(2), 85-96. <https://doi.org/10.22070/13.2.85>
- Rivnyák, A., Péley, B., Zsidó, A. N., & Láng, A. (2022). The impact of socioeconomic status upon adolescent identity formation: The mediating role of family characteristics. *Identity*, 22(4), 337-346. <https://doi.org/10.1080/15283488.2021.1954519>
- Rosenberg, M. (1965). *Society and the adolescent self-image*. Princeton, NJ Princeton: University Press; 1965. pp 347. <https://www.science.org/doi/10.1126/science.148.3671.804>
- Shabanishad, N., Hosseini Almadani, S. A., & Motevalli, S. (2019). Developing a Model of Identity Styles and Emotional Intelligence with the Mediating Role of Self-Concept. *Iranian Journal of Learning & Memory*, 2(7), 51-60. doi: [10.22034/iepa.2020.208539.1138](https://doi.org/10.22034/iepa.2020.208539.1138)
- Shafiee, E., Dayariyan, MM., & Rezaei-Jamaloei, H. (2021). Investigating the structural model of the relationship between family performance and social interest with the mediating role of self-differentiation. *International Journal of Pharmaceutical Research*, 3(1), 5954-5960. DOI:<https://doi.org/10.31838/ijpr/2021.13.01.774>
- Shafiee, E., Dayariyan, MM., & Rezaei-Jamaloei, H. (2022). Investigating the Fit Pattern of Family Function and Relationship Beliefs mediated by Differentiation of Self with Social Interest. *Iranian Journal of Educational Sociology*, 5(1), 159-150. Doi: [10.61186/ijes.5.1.150](https://doi.org/10.61186/ijes.5.1.150)
- Sheikh Ahmadi, J., Zandi, F., Akbari, M., & Yar Ahmadi, Y. (2020). Developing a Structural Model of Social Adjustment Based on Academic Self-Efficacy and Family Functioning with the Mediation of Metacognitive Strategies. *Educational Psychology Quarterly*, 16(56), 281-305. <https://doi.org/10.22054/jep.2020.48974.2859>. [In Persian]
- Shokri, O., Tajik Esmaeili, A .A., Daneshvarpour, Z., Ghanaei, Z., & Dastjerdi, R. (2007). Individual Difference in Identity Styles and Psychological Well-Being: The Role of Commitment. *Advances in Cognitive Sciences*, 9 (2), 33-46. URL: <http://icssjournal.ir/article-1-364-fa.html>. [In Persian]

- van Tuijl, L. A., Bennik, E. C., Penninx, B. W., Spinhoven, P., & de Jong, P. J. (2020). Predictive value of implicit and explicit self-esteem for the recurrence of depression and anxiety disorders: A 3-year follow-up study. *Journal of Abnormal Psychology*, 129(8), 788-798. DOI: [10.1037/abn0000634](https://doi.org/10.1037/abn0000634)
- Yang, C. C., Holden, S. M., & Carter, M. D. (2018). Social media social comparison of ability (but not opinion) predicts lower identity clarity: Identity processing style as a mediator. *Journal of youth and adolescence*, 47(10), 2114-2128. DOI: [10.1007/s10964-017-0801-6](https://doi.org/10.1007/s10964-017-0801-6)
- Zareh, M., & Samani, S. (2008). The Role of Family Flexibility and Cohesion In Child Goal Orientation. *Journal of Family Research*, 4(1), 17-36. https://jfr.sbu.ac.ir/article_95097.html. [In Persian]
- Zeng, Y., Ye, B., Zhang, Y & Yang, Q. (2021). Family Cohesion and Stress Consequences Among Chinese College Students During COVID-19 Pandemic: A Moderated Mediation Model. *Front Public Health*, 13 (9), 703899. DOI: [10.3389/fpubh.2021.703899](https://doi.org/10.3389/fpubh.2021.703899)

